

BISERICA și ȘCOLA.

șe biserică, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:

în Austro-Ungaria pe an	5 fl.—cr.
" jum. an	2 " 50 "
în România și străinătate pe an	7 " —
" " " j. a. 3 " 50 "	

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.

Corespondințele să se adreseze la Redac-
țunea dela

„BISERICA și ȘCOLĂ”

iar banii de prenumerațiune la
„Tipografia diecesană în Aradă.”

Cu 1 Iulie a. c. jurnalul „BISERICA și ȘCOLĂ” intră în semestrul al II-le alături de curintă.

Rugăm dar pe on. abonenți a caroră abo-
mențe inspiră cu finele lui Iunie, să binevo-
rătoare a-lease renoi de timpuriu ca să nu fim siliți
întrerupe trimiterea jurnalului.

Asemenea rugăm și pe abonenți în restanță
pe prețul jurnalului, pe semestrul trecut, ca
a-lease achiziție detoria loră, cătă mai curândă la
administrația tipografiei diecesane.

Redacțunea.

Roma și biserica Românilor.

(Continuare și fine.)

Multe, foarte multe am avut de reflectat să
să fămosești broșure a Duii protopopu I. Marcu-
ci, vom restringe însă a cerceta aci teoria ce sus-
ține, relativ la desvoltarea culturală și progre-
sivă intelectuală alături Românilor, pre care Reve-
nția să le atribue ca unu merită esclusiv alături
cu Roma. „Limba română, dice D. Pro-
popu, mii de ani a trăit la popor, și ea frum-
oasă limbelor, nu și-a aflată măestri, cari se o-
stă la stare de cultură; după ce o parte din
Români au devenit în relație cu Roma, și spu-
nu latinității a inspirat clerul român, mem-
bru acestui cler, și primii cei educați la Roma,
alesu măestri aceleia. Desvoltarea limbii
române e lucrarea spiritului latin, anume spi-
ritului de cultură alături bisericii Romei.”

Se înțelege, fraseologic, ca acestea sunt po-
zitive a excita sentimentalismul omilor naivi
a celor necunosători de istoria literaturii
culturei noastre naționale, dar omeni se-
și și cari cunoscă barem în câteva istoria cul-
turei și literaturii române vor fi genați de ase-

minea erori divulgăte cu intenția de-a seduce
opiniunea publică în profitul propagandei uniate

Fără a ne atinge de gloria celor trei apostoli ai culturii naționale, formați în Roma, Clain-
Sincai și Majoru, caută să reflectăm, că acești
 mari barbați au trait din norocire într-o epocă,
când Români aveau o literatură cultivată cu
multă diligență mai bine de unu secol și jumătate.
Era dar în geniul poporului român, că
limba și cultura națională să mergă progresând,
și relativ cu starea de mai nainte să atingă
punctul mai înalt de desvoltare prin zelul și
activitatea marilor literati Clain, Sincai și Ma-
ioru. Însă a prezentat desvoltarea culturii și li-
teraturei naționale ca unu product exclusiv al
uniunii cu Roma, acesta însemnă a falsifica
istoria, lucru de care singurul Sincai s-ar scan-
dalisa, când s-ar scula din morment.

În adevăr, Clain, Sincai și Majoru nău fă-
cut altă, decât a pașită în urmele antecesorilor
lor, Metropolitul Dositei, deșterul ma-
nuatoru alături române, cronicarii Mironu și
Nicolau Costinu, Dimitrie Cantemiru, Niculcea
și alții din secolul 17. Aceștia împreună cu
contemporanii lor nu-a creată limba națională,
iar Clain, Sincai și Majoru au meritul și glo-
ria de-a fi făcut cercetările scientifice spre a
întări acestu clenodiu sacru pentru timpii veni-
tori. Așadar se aduce cea mai mare insultă na-
țiunii române, când cineva revindă influența spi-
ritului latinității în cultura națională, ca unu de-
positu pentru Români uniți cu Roma, socotindu
pe cei ortodoxi lipsiți de acestu spiritu viu-fa-
cătoru; pentru că spiritul latinității este viste-
ria comună a națiunii fără privire la credințele
religioase. Deci trebuie bine deosebitu spiritul
latinității de către spiritul bisericei de Roma,
cestu din urmă nu-l contestăm conaționalilor
clerică gr. cat. dar se băgă samă, că numai res-

* A se vedea „Biserica și Școlă” nr. 20, 21, 22, 23, și 24

pingând înfluenta spiritului bisericei papale, și primindu înfluenta spiritului curatului latin, a cărui putut să ajungă la Români Clain, Șineai și Majoru, acea ce sunt ei astăzi!

În adevărul nime până acum dintre filologii nostri n'aflat monumentele latinității Românilor nici în *Falsele Decretale* nici în *Buletinile Papilor*, ci la auctorii romani ca Varro, Quintilian, Aulus Gellius, Cicero și alții, cu cari Roma Papilor nu are nici o legătură mai de aproape ca noi Români. Si aşa tocmai din privirea culturii și civilizațiunii române, Români n'ațu trebuință a se pune în relație cu biserică Romei, ci cu *tradițiunea latină*.

Să trecem acum la cestiunea cea mai importantă privitor la relația cu biserică Românilor cu biserică Romei, cestiunea *politico-sociată*. Teologii bisericei unite, în generalu și în deosebi D. Protopopu Marcu susțin nerovocabilu, că uniunea cu biserică Romei este singurul mijlocu pentru consolidarea și fericirea, cât și pentru conservarea existenței noastre ca națiune! „Prin relația cu Roma asuprile Rușilor și Grecilor ar încea îndată ca prin o putere mai înaltă,” dice D. Protopopu gr. catolicu. Iar pentru ca să determine chiar și pe Români din România pentru uniunea cu Roma și ruperea relațiunilor cu biserice ortodoxe române cu celelalte biserici ortodoxe, onor. D. Protopopu Marcu descrie cu unu felu de patos pericolul, ce rezultă pentru Români în genere din aseminea relații religiose: „Români din România se ținu de biserică greacă ortodoxă, și se bucură că biserică loru, precum dicu, e autocefală. Însă Ruși totu pe terenul bisericei grecesci ortodoxe apasă pe Români din Besarabia, precum Grecii pe cei din părțile Turciei, și dacă le va succede, anume la Ruși, a desvesce pe Români din Basarabia din romanitatea loru, cine pote nega că acel procesu de nimicire nu-lu vor întinde totu pe acel terenu și la Români din România și din alte părți? Până când dară ritulu ne remâne grecescu, de și tradusu pe românie, grecesci și tôte instituțiunile bisericesc, suntem amenințați în însași existență noastră, și biserică română nu e altă decât unu ramu sterpă pe arborele nefructiferu alu bisericei grecesci.”

În citatul acesta sunt remarcabile cuvinte, cari tradéză pe față tendința clerului unitu de a abroga încă și cultulu și disciplina bisericei orientale, când omenei de bună credință asigură că biserică unită ține strictu la obiceiurile și disciplina bisericei orientale, moștenite dela biserică ortodoxă de care s'a desbinat. Iar afirmația că uniunea cu Roma este singurul mijlocu pentru consolidarea și conservarea exis-

tinței naționale a poporului român, mai cu sansă astăzi în secolul nouăspredece, trece ca parabolă doxu! Si este de mirat cum zelosi apostoli ale unei, nu vădu pericolul pentru Români și naționalitatea loru cu bisericele ortodoxe ale orientului, ba este chiar ridiculos când dênsii vorbescu de desnaționalisarea și asorbirea elementului român prin elementului grecesc și credu că Români, o națiune compactă de 20 milioane, potu fi desnaționalisați prin Grecii, care constituie o populație abia de 2 milioane! Nu, vorbă, abuzuri potu să facă și Patriarchii Constantinopolului, precum este scutu că așa făce și Patriarchii Romei, dar cu tôte acestea următoare, decât în comuniunea loru cu biserica orientală nici o limbă, nici chiar cultura elină nu este dogmatizată ca limbă exclusivă a bisericei, precum este în biserică Romei limba latină.

Cu totul altcum stă cestiunea în respectul marei imperiului rusescu. De aci pote veni în adevărul pericolul asupra Românilor, în ceea ce cine garantizează că asemenea pericolu nu pote veni, și în casul când Români ar fi în relație cu Roma Papilor? Ba, dupre noi, invaziunea și invadarea în țările române ar fi numai consecința inevitabilă a uniunii cu Roma. E exemplu viața din Polonia! Nefericita țără cădu victimă Papalită și satelitilor seu! căci trecând o parte din istoria ortodoxiei Poloniei la uniunea cu Roma, Curia Papală face din Polonia unu centru alu propagandei pentru orientu în genere și în specialu pentru Rusia.

De aci persecuțiunile contra ortodoxiei, eschiderea loru dela ori-ce solu de oficii și în beneficii, luarea bisericilor și averilor loru, din transpunerea acestoru averi în proprietatea clericilor. Persecuția ortodoxiei și neîntreținerea ei strigătu de ajutoriu se continuă până în vogă pe Rusia ca se vină întru ajutoriu rociților împilați. Sfîrsitul a fost totala împărțire și nimicirea Regatului Poloniei. Si, căci cum nenorocitul popor polonu n'ar fi espră din destul cu săngele seu păcatului incredibil de sale órbe în șarlatania papală: cupa amăradă a loru o bea până în fundu în timpul ce reușește să succedéză. Elu o bea pentru că remâne în continuu orbă și se lasă a fi condusă de aceia, care lău dusu la perire. Revoluțiunile ce se însoțește nu sunt de cât fătul preoțimii papale, care fanatisizează pe aristocrație și popor. Si, valotele de mii, ce cadu jertfa întrigelor nesociale acestei preoțimi egoiste, încă nici astăzi nu au ajuns să capaciteze pe Poloni despre hincă ce le-a venit și încă le mai pote veni de la Roma Papilor.¹⁾

¹⁾ Simeon Popescu, „Desvoltarea Primatului papal” 188–151.

E exemplul Poloniei, dicem și noi cu onoare și respectătorul autorului citat, ar trebui se fie unu pe care îl văd pentru toate statele și națiunile, în specie și România din Austro-Ungaria, care își încărcă unii polone potu ușor să găsească istoria unică română.

Dar ca să nu avem cauză dă aduce sărtea Poloniei ca învențătură pentru Români în privința politicei lor religioase, istoria de o sută de ani, a uniunii române din Transilvania, ar trebui să ni presteze toate probele și comunității desvoltării și prosperității politice-naționale a Românilor prin relațiunile lor cu Roma. Uniunea, afară de unele folosite, pe terenul cultural, ea nu aduse nici o îmbunătățire în privința politică a Românilor. Din contră, vedem monarhia bisericei unite lucrând adeseori în direcție anti-națională. Papiu Ilarian ne spune că istoria sa, că în curtea Episcopului Leményi, în ziua moartei Episcopului Bobu (1830) a ținut în biserică ungurească în biserică Episcopiei din Oradea, nu se vorbia altă limbă decât cea ungară. Ba, acestu Episcop a mersu aşa deosebit de cu tendințele sale de desnaționalisare, însuși a cerut dela guvernul Transilvaniei să le de-a traduce cărțile liturgice românescă în limba maghiară.

Să lăsăm însă, ca acăstă stare de decenii să se simțe într-unul naționalul la clerul înalt și în bisericile unite, se n-o descrie fericitul P. P. P. „Limba ungurească începu se întroduce chiar și în administrația cea internă a Bisericii românescă. Episcopul Leményi pe la 1841 a cerut voie dela guvernul transilvan, de a tipări în limba ungurească nisice cărți teologice românescă traduse în unguresc de unu trezor român dintre Secu, care nedobândindu-o guvernul ce-i dede răspunsu, că guvernul să amestecă în riturile bisericescă, Episcopul împărsă cu rugămintea sa către Arhiepiscopul bisericei ungurescă din Strigoni, care neștiu, că preotul și poporul român de sute de redecine răgă și cântă în limba națională, îl îndeamnă: „cu ce dreptu se servescu Români cu ce românescă în cele Dumnezeesca? (quo jure Valachi in sacris lingua valachica?) așa și sălând voia de nicăieri fu silitu a lăsa lumeni într'atâta, *) unu lucru! de care și însuși le, ciz, când s-ar scula din morți, s-ar mira, și, său schimbău timpurile, de acum cere voia Unguri Episcopul Românilor a traduce bisericescă în unguriă, când înainte cu hinde ani Ungurii să facuse pe Români a-și i de liturgia în limba națională.“²⁾

Ce dieu confrății dela „Foaie basericescă“ din Blasă: cum este faptul acesta cu tradițiunile naționale ale bisericilor unite? Aut.

A. Papiu Ilarian; „Istoria Românilor“ pag. 122—125.

Evident că pericolitarea limbii și existenței naționale a Românilor poate se vină nu atât din comuniunea religioasă cu Grecii și Rușii ortodocși, cât mai cu samă din comuniunea religioasă cu Roma papală, ale carei tendințe, sunt de a controla toate popoarele într'o turmă cosmopolită, sub unu șefu politic-bisericesc, Papa. În adevăr, istoria că și actualitatea probă că politica Papilor nu fost dă intemeia ci numai a distrugă independența și existența statelor naționale! Exemplul avem în lupta pentru independența națională între Fenienii irlandez și între guvernul britanic. Acesta dădu ansă Pontificelui Leone XIII a-se amesteca în afacere și a desaproba atitudinea Irlandezilor, oprindu într'unu modu formalu preoților ori ce amestecă în cauza națională a poporului. Urmarea a fost că poporul irlandesu și clerul său, pătrunse mai multă de simțemintul naționalu decât de supunerea către Papa, nu luă nici într'o socotință ordinul Curiei papale, declarând solemn că ei „primescu numai religia nu însă și politica Romei“, și că „Papa este capul bisericei catolice, iar Parnell este capul bisericei politice.“

Biserica Românilor dar, tocmai pe consideraționi și motive politice nu trebuie să caute radimul în subordinarea sa bisericei papale, ci în confederația bisericilor naționale ale resăritului. Biserica de Orient, credinciosă principiilor divine de armonie și frățietate a popoilor, constituindu-se prin canonele sale într'o societate federativă, acordă tuturor naționalităților dreptul dă avé biserici naționale și independente întotu ce privesce administrația și disciplina lor, și numai în ce privesce legislația lor le chiamă la unu comunu acordu, în sinodele ecumenice.

Unu Români însă ignoranți de constituția fraternității ce a proclamatu Iisus Christosu pe Golgota votescu a imita principiile anti-naționale, anti-creștine sub nisice frumose pretexe de naționalitate, pentru a se mănuia și demica într-sine în paguba națiunei și în folosul inimicilor! Această uitând că mărirea lui Stefan și a lui Mihaiu era basată pe ortodoxie, pe solidaritatea cu toate popoarele ortodoxe a le Orientului, declară resbelu neîmpăcatu politici străbune a lui Stefanu celu Mare. Loru le trebue, după cum dice Preasântul Filaret Scriban, nou calendaru român, nouă biserică română, nouă religiune română, noi Moisi și fară Sinai, noi Christosi și fară Golgota, tindind astfelu a rupe biserică română dela federația religioasă cu bisericile naționale din Orient, și a face din România în locu de Piemontul Orientului, o nouă Polonie!

Români celu bunu simțu vor respinge și vor combate cu energie asemenea tendințe peri-

culose. Biserica română ființeză deodată cu națiunea română, nu are trebuință a fi de nou înființată, și ca biserică ortodoxă ea este națională și independentă în România cât și în Austro-Ungaria. În Patriarchia Constantinopolei bisericile naționale ale Orientului recunoscă numai unu centru morală alături ortodoxiei. În urmare, Români respingă deopotrivă orice ingerință și jurisdicție străină în afacerile bisericii lor, și vor respinge mai cu seamă impunerea jurisdicției unui șef de dreptă divină, și cu pretensiunea de reprezentante infalibilă a totă biserica. Viețind însă în Orientul ortodox, Români trebuie să viețui după moravurile ortodoxilor, conform proverbului înteleptă a vechilor Români: *Si Roma viveris, romanu vivito more!*

V. Mangra.

Sinodul episcopal din Arad.

(Continuare și fine.)

Sedinta X s-a ținută în Arad, la 30. Aprilie, (12 Mai), 1883, după ameđii. Președinte Prea Sântia Sa Domnul Episcop Ioanu Metianu. Notariu: Georgiu Lazaru.

Se cetește protocolul ședinței a IX-a și se autentică.

Reportul comisiunii organizatoare Nicolai Zige, cetește din punctul în punctul statutelor fondului preoțescu. (Întrerupem darea de sămă despre desbatările sinodului asupra acestor statute, voind a-lă publica în totă estiunea. Red.)

Sedinta XI s-a ținută la (1/13. Mai), 1883. Președinte: Prea Sântia Sa Dlu Episcop Ioanu Metianu. Notariu: Augustinu Hamsea.

La ordinea dilei este reportul comisiunii bugetarie, carea prin referințele ei Ioanu Moldovanu arată, că a stăverită pre baza conșpectelor de prezență portate de biroul sinodului, după usul și dispozițiile de mai nainte competență în diurne și viaticu a fiecărui deputat; astfelă la propunerea comisiunii, sinodul votază competență de diurne și viaticu a fiecărui deputat cu acea observare, că în cât unu dintre deputați nu ar participa la ședințele ținându în diua din urmă, competență pre acesta să se li-se detragă.

Urmăză la ordine reportul comisiunii petițiarie, carea prin referințele Ioanu Groza cu privire la petițunea deputatului Emericu Andreeșu de a-i se da concediu pre durata sesiunii actuale propune, și sinodul acordă concediul cerut.

Rogarea comunei Budinț de a-i se acorda unu ajutoriu în suma de 50 fl. spre a-si potră provedeșcă scola cu recuizitele necesare, se transpună Consistoriului spre a-o lăsa în considerare.

Rogarea comunei Ohaba lungă de a-i se acorda unu ajutoriu, ca se-să potră repara biserică, se transpună Consistoriului pentru lăsare în considerare.

Rogarea iuvătoriului deficentă Petru Bozganu din Măndruloc de a-i se acorda unu ajutoriu, se transpună Consistoriului pentru lăsare în considerare.

Urmăză la ordine reportul comisiunii pentru fondurile comune, carea prin referințele ei Georgiu Dringău, reportându asupra operatului substanțial

din partea comisiunii sinodale esmise din partea nodului din anul trecut și constatăndu, că comisiune n'a procesu conform invitațiilor săi la propunerea comisiunii înbinată cu amintul propusă de deputatul Dr. Georgiu H. Sinodul enunciază: Față de comisiunea sinodală misă sub Nr. prot. 260 din an. trecută pentru comuna socoților epitropie provisorie a fondurii comune pre anul 1881 se susține decisul lui sinodul din anul curent sub Nr. 137 și pentru epitropie provisoriă a fondurilor comune făcute de comisiunea revădetore păță face reflessiunile, reportul comisiunii din printr-un conspectul despre rezultatul revisiunii se deză epitropie, er în ceea ce privește pretensiunile diurne restante a-le esmisului acestui Sinodul I. Stănescu, Sinodul votază diurnele, ce le are raport pe dilele spuse în reportul generalu, și epitropie provisoriă se avisă că asemna spre escomanda cassa sa — punându în conta acestei dieceze spesele esmisilor din diecesa Caransebeșului aici nu se apróbă, ci rămâne ca diecesa de acolo să dispună în acesta privință din bugetul său.

Urmăză la ordine reportul comisiunii sătore carea prin referințele ei Nicolaie Zige cu privire la conchusul congresual de sub Nr. 11 din anul 1881, în privința arondării protopresbiterilor, și în legătură cu acesta cu privire la propunerea Consistoriului din Arad în privința comunității a protopresbiteratului nou arondându-chiar propune, și sinodul enunciază: De oarecă proiectul de arondare alături protopresbiterelor din același este aprobată din partea congresului național creștin — se avisă că ambele consistorii conchusul sinodală de sub Nr. 193 din 1882 în lucrare arondarea nouă a protopresbiteratului cu începere dela 1. Septembrie a. c. avându-l la elaboratul de arondare după concluziile săi referitorie la stăverirea acestei arondări, și alături la toate comunele parochiale subalterne pe lângă observare, ca comunele marginale în sensul congresual, în cât și-ar considera inițiativă loră alterată prin noua arondare, așa dreptă arondare pe calea concernintelui consistoriu la acestuia episcopal în terminu de unu anu dela publicare.

Totu de odată se avisă că ambele consistorii atât a supra dificultăților obvenite la efectuarea arondării, cât și asupra reclamării singurătății de comune marginale, pe lângă înaintarea acestor facă propunerii speciale procsimului. Sinodul episcopal, er în cât după efectuata arondare vrea un protopresbiterale ar voia schimba numirea, sau centralul alături respectivului protopresbiterat nou dată, consistoriul concernintă va avea ascultat de dulă, ca pre-reprezentanța legală a respectivului protopresbiterat nou arondat, er votul acelui din protopresbiterat pre lângă propunere specială din partea sa a-lă prezenta procsimului sinodului episcopal.

Cu acestu conchus se consideră de astăzi de resolvite atât esibitul intrat în cauza petiției protopresbiteratului Chișineu, cât și propunerea de resuscitată în conchusul congresual în privința protopresbiteratului Hasișăului.

Cu privire la conchusul congresual Nr. 186 din 1881 referitor la explicarea statutului organic la propunerea comisiunii sinodului și la cunoștință conchusului comunității provocat, avisându-se ambele consistorii

partea publică Sinodelorū protopresbiterale și tuturorū orga-
nă și membrū subalterne spre scire și acomodare. Totu de
în sinodulă prin acestū concluderū cōgresualū se redică din
amendore dispusețiunile speciale, din regulamentul si-
giișiușii pădală sustătoriorū în privință votisarii la alegerea
odală protopresbiterului.

Cu privire la proiectul literelor fondaționali
ndările fondaționei fericitei Elena Ghiba Birta, comisiu-
luată propune și Sinodulă enuncia: Literile fondațio-
pentru presentate de comitetul administrativ fonda-
fățională se apróbă, cu aceea observare, că la punctul
tore să se mai adaugă următoarele: „membrū nou ale-
lin pe lângă în comitetul administrativ așa se fiă bărbăti
i se religiunea greco-orientală, română, și grecă din
isimăstă eparchia.”

Cu privire la propunerea deputatului Michaiu
e restoră de a-se sterge tacsa pentru ședula protopres-
episcopală dela cununii și a-se înlocui prin o „convenție
contacă protopresbiterală” electândă pe comunele bisericesei,
lievese asemene să se stergă tacsa de 50 cr. dela cununii,
desuhi să se înlocuescă prin adaugerea unei jumetăți de
e acu- cununii la contribuirile electate pre credincioși pe
ă. sema fondului generală diecesană, la propunerea comis-
iei unei sinodului enuncia: În considerarea că tacsa pen-
Zigă sedulele protopresbiterale dela cununii este intro-
r. I. dusă prin dispoziționi vechi, er tacsa de 50 cr. dela
esbuzanii pre séma fondului generală diecesană este
a pre introdușă printr'unu concluderū sinodală anterioru, pre-
i Chiară dificultate cu atât mai vîrtoșu, că casatorindii
oject se scutescă dela solvirea astorfelui de tacsei
stări introducerea unei noue contribuiri și electarii pre
ondă credincioșii nostrii, ar întimpina multe greutăți, și
nu s-ar putea încassa: Sinodulă deeretăză
82. și susține și pe viitorii dispoziționiile și usulă în
înțețore atât în privința tacsei pentru sedulele proto-
lă presbiterale dela cununii, cât și în privința tacse;
50 cr. ce se încassază dela cununii pre séma fon-
dului generală diecesană.

Sedința XII. s'a ținută în Aradu la 13. Maiu,
1933 după amădăi, sub presidiul Ilustrității Sale
Episcopu Ioanu Metianu. Notariu: Dr. Nicolau
Punându-se la ordinea dilei alegerile, decretate
conclusele anterioare, mai nainte de tōte în urma
propunerii lui V. M. Stănescu, Sinodulă decide cumă,
delegaționea fondurilor comune nu potu fi aleși
membrū actuali ai Epitropie fondurilor comune, și
pe lângă membrū ordinari ai acestei delegaționi
se alăgă și doi suplenți.

După aceasta purcedindu-se la actulă alegerilor
votisare secretă, cu ședule, sinodulă naintea de
decreta următoarele alegeri: în delegaționea pen-
specă în părțirea fondurilor comune se alegă 9 membre
ordinari și 2 suplenți; — în Epitropie fondurilor
comune se alegă ca membri 2 mireni și 1 preotu —
în fine în senatulă epitropescu 2 asesori onorari,
mireni. Mai departe constatându-se numerul
putațiloru presenti trei-deci și sese, pentru alegere
decreta o majoritate absolută de 19 voturi. După
votisare și scrutiniu, Sinodulă declară de aleși:

I. Pentru delegaționea fondurilor comune: 1.
membrū ordinari: Vasiliu Mangra, Lazaru Ionescu,
Gheorgiu Belesu, Gheorgiu Craiușescu, Dr. Nicolau
Demetriu Bonciu, Nicolau Zige, Ioanu P. Des-
cențu și Gheorgiu Dringo; 2. Membrū suplenți: Ge-
orgiu Lazaru și Iosifu Botto.

II. Pentru Epitropie fondurilor comune, mem-
bri: Davidu Nicora, Atanasiu Tuducescu și Moise
Boșianu.

III. Pentru Senatulă epitropescu membri: Au-
reliu Suciu și Gheorgiu Feieru.

Sinodulă avându în vedere usulă de până acumă
și serviciile făcute de Ioanu Moldovanu fost asesor
ordinari la Senatulă epitropescu, în urma propunerii
făcute din partea finalului Presidiu, autorizată Consistoriul
se-i voteze și de o remuneratiune cuvenită.

Preasântia Sa Domnulă Episcopu președinte
aduce la cunoștință Sinodulă că a aprobatu și apróbă
alegerea de referinte în senat strinsu bisericescu alu
Augustinu Hamsea urmată în sensul decisului de
sub Nr. 144/881 sinodală. Sinodulă primește aprobarea
acesta spre scire.

Pentru autenticarea protocoletelor Sinodulă alege
în comisiunea de autenticare pe toți membri sinodală cu locuință în Aradu.

Terminădu-se afacerile sinodului din sesiunea
sa de față, — deputatul Ioanu P. Desceanu exprimă
Preasântie Sale Domnulă Episcopu președinte mul-
tămita adincă și întregului Sinodu, pentru îngrijirea
sa părintescă și ostenelele, ce pune spre binele și
prosperarea celor noștri bisericescu, școlare și
fondaționali. Sinodulă ascultându cu o viață aderare
aceste expresiuni de mulțumita, decide să se trece
acea la protocolu.

După aceste Preasântia Sa Dlu Episcopu ca pre-
ședinte alu Sinodului, reasumându gravele și impor-
tantele desbateri și hotărîrile ce s'a adusă în sesiun-
ea actuală, mulțumesc Sinodului pentru sprin-
irea, ce a întimpinat și de astă dată din partea sa
și cerîndu dela atotu puternicul Dumnezeu binecuv-
înțarea sa preste aceste lucruri. Declară sesiunea
acesta sinodală de închisă.

Visitaționea canonica

Prea Sântie Sale Domnulă Episcopu diecesană
Ioanu Metianu.

Între mijloacele, ce Prea Sântie Sa Dlu Episcopu
și-a aleșu spre rădicarea eparchioiloru se, vizitările
sale canonice întreprinse de dênsulă prin diferitele
părți ale diecesei, din anu în anu să adeverescu a fi
negreșită cele mai nimerite și între cele mai folosi-
torie. — Sute de ani au trecută și credincioșii ori-
entali români din provinciă nu s'a bucurată de mân-
găierea d'a vedea în mijlocul loru pre Părintele și
Archiepelul loru, este deci prea naturală și deplină
motivată bucuria și din acesta căldurosele și demonstra-
tivele ovaționu de primire, cu care până și comunele
cele mai mici și mai serace se întrecu a întimpina
pre Archiepelul loru, carele vine în numele Domnului,
la celu seracu precum și la celu bogat, la celu
micu ca și la celu mare.

Generaționea de astădi nici măcar din tradițiuni
nu scie, ca antecesorii Archiepelul Ioan din Aradu
se fi făcută visite canonice după vre-o sistemă ore-
care sau se fi cercetău anume mai multe parochii
deodata, înseși datele despre sănătirea bisericelor
dovedescu, că Archiepelii nu prea cercetau turmele
loru din provinciă.* — Nu pentru se ascriu cumva

*) Cerem să scusa Dlu Corespondinte dacă reflectăm la
acestă locu în interesul adeverului, că Episcopul Sinesie alu Aradului
a visitat în 1753 tōte comunele parochiale din Biharea, pre-
cum arăta unu diară din archivul celu vechi consil. Red.

de vinovătire pentru reposații episcopii acesta omisiune; imprejurarea acesta din presinte o atingă numai pentru o simplă asemănare cu trecutul și pentru dă se către-o învățătură din ea. — Așa fost astfelă timpurile, încât nu s-a luat în nume de rău episcopilor, că nu s-au nisuit pentru luminarea turmei lor; cine ar și putea pretinde dela unu episcop sărbător ca să se îngrijască despre luminarea poporului român, sciind că acesta luminare deodată învolve în sine scuturarea jugului hierarchiei serbescă. Afară de acesta și împrejurările politice cu deosebire tendințele episcopală gr. cat. din Oradea-mare, sfotările acestora dă și amplă staușul turmei lor cu o înflaciată de morbul proslatismului, care a domnit între români din Ungaria și Ardealu cam unu secol și jumătate, sunt destule scuse pentru episcopii din timpulă trecut, când așa dicându cu mânile legate și cu călușul pe gură erau necesitați a privi cum unu episcop unită ca M. Covaci, Darabant și Erdeli însăși facă pre corteșii neșutelegerilor între români, care protegiați de poterea lumescă cu forța deschidă bisericile noastre și neinvitați de nimenea, ținu acolo cuvintări și facă apeluri de indemnare spre a părași români legea loră strămoșescă și să se lipsescă de cea apusenă „unica mantuitoriă.” — Ce deschilinire între atunci și acum! Ioanovici episcopul Aradului într-o ieremiadă a sa se plângă cum dinșul n'a fost tolerat în Oradea-mare, între eparchioi se și ci i-s-a pusă terminu de 24 ore, ca se părasescă cetatea și și dinșul fu siliciu între lacrimi și scutura pravul de pe încalețăminte sale fără ca măcaru unu eparchiot alu său se aibă voiă și îndrăsnire a-lu petrece până la marginea cetății: Ioanu Episcopul actualu alu Aradului, când intră în Oradea descalecă în reședința episcopală rom. cat. cu carele începe frumosu sub unu acoperemintu! Atunci eramă timbrați deschismatici, ignoranți, eramă cu desevîrsire despiciati în față neortodoxilor: astăzi eppulu nostru e portat pe umeri loră când vine la noi, preotii romano și greco-catolicei iesu în vestimentu sărbătoresc în calea episcopului nostru, i adreseză cuvinte de binevenire și ascultă cu atențiu și aproba învățurile ce le profesă între eparchioi! Noi însine cu pietate și măngăjere ascultăm fără temere de insultă totă învățurile și ne bucurăm că vedem în fruntea bisericiei noastre unu bărbat demn următoriului archierelor celor mari, cunoscuți în istoria bisericii ca stilpi ai ortodoxiei.

Dar visitarea canonica archierescă nu numai în formă; ea are și în esență eflusul său binefăcătoriu. Se reparăză bisericele și scările, preotii și aducă în rîndu archivele oficiale, învățătorii se silescă în regula învățămîntului scolaru, epitropii parochiali se preparăză a sta gata la ori-care întrebare, să împacă cei certăți, să umilescă celu trufașu, se îmboldesc spre mișcare celu nepustit, totul să se mișcă, cu totu sămătă că și interesăza diua, ce se apropiă. Si în aşteptările sale nimenea nu se înșelă; ochiul ageru alu archierelui le vede totu, vede ordinea din biserică, sporiul din scără, tinuta poporului, și sub impresiunea acestora își îndreptă cuvintul său către poporă învățându și îndreptându cu cuvinte părintesci, cu vorbe blânde și adeverate după cum i-dă lui Du-chulu sănțu și grăi. Unu ascultătorii nu ramane neatinsu, nepetrus de adeverurile și de sfaturile audite; cu pietate și cu zdrobire de inimă primeșce cuvîntul și nu ramane unul, carele se nu ducă cu sine suvenirile cele mai plăcute și edificătoare. Anii peste ani

voră trece și poporul totu va aminti în conveniensale povetile ce le-a capătată dela Archiereul.

Iată dară pentru ce am diu la începutu, că vîntările canonice ale Prea Sântei Sale Episcopie Ioanu Metianu sunt binenimerite și binecălculate pe cîtu deșteptarea eparchioiilor se. Recunoșinta noastră se-i fiă resplata pentru ele.

(Va urma)

Reuniunea învățătorilor din despărțămîntul Bocsei.

Reuniunea învățătorilor gr. or. din despărțămîntul Bocsei în diecesa Caransebesului a învățători din diua Înălțării Domnului după amedi adunarea scără confesională din Recița română, la care au participat 12 învățători, unu preot și alti 8 membri fundatori și ajutători adepă 21-23 din membri, aproape jumătate. Aceasta dovedește totu căre progresu pre largă adunările de mai vîndă la cari abia participau 6-10 învățători singuri.

Temele, despre cari s-a tractat, au fost:

1) „Cestiunea pedepselor în scără.” Acătre temă din preună cu cele următoare două sunt permițute adunarea generală, tractate numai prealabilmente.

Pentru delaturarea a ori ce pedepse din scără a vorbitu învățătoriul Ion Simu din Recița montându a se face responsabilită părintii respectivi tutorei scolarilor prin lege despre abaterile acestora dela legile bunei cuviințe și dela ordinea scără. Părintii prin acăstă îndatorire legală voră fi întrebatu a se ocupa mai cu deadinsul de copii și de creașa loră și voră înceta de a se face însăși preună exemplu crescerei rele în familiă; iară scără va fi scutită de multe neplăceri și învățămîntului va fi cîtigă timpu.

Nime nu lă sprijinită.

Pentru susținerea pedepselor în scără au fost bătutu învățătorii: St. Albu — Recița română, Petru Borcanu — Binișu, Romul Ancușa — Ramna, d. mercante Nicolaieviciu G. — Recița română etc. în gîndu de referente pentru adunarea generală președintele Stefanu Albă.

2) „Gramaticele române în scără poporală.”

La acăstă cestiune s-a vorbitu multă despre telesul ei, care lă se avutu propunătoriul ei în adunarea generală dela Ciacova.

Președintele a deslucită, cumă că acăstă întrebă să a facutu față cu momentele, ce gramatică unei scără poporale trebuie se le întrunescă, d. e. momentul învățării legilor limbei cu acela alu cunoscerei și cantitatei cătu de mari, posibile a ei, bună óră ce se află acestea în gramatica de d. Măndreanu, cum și exerciție pentru vorbirea și scrierea corectă a limbei materne.

Adunarea însă a trecută la ordinea dilei.

3) „Cestiunea catechismulu.”

Acăstă cestiune a preocupată adunarea cutulă din altu punctu de vedere, de căt celu pedagogicu. Învățătorii pare că invidiau pre preotii, că luându-se din sarena acestora și punându-se întrucelora catechisarea acestia vor putea comotisa căteva óre mai multă pre septembriană. Laicii încă aprobau luarea catechisării dela preotii și nicu uici altii nu voră se trateze cestiunea din punctu de vedere alu scără și învățămîntului.

Inzedoru președintele să a silită a abate adunarea calea ei greșită; căci spiritele se cam iritară să mărtură ca se propună adunăre generală întrevenea la Ven. Consistoriu caransebeșanu spre a da te obisnuiunea Iarășii în grija preotilor. Unicul nouări, ce lău adusă, este acela ală imitațiunel, fiind la celelalte confesiuni se propune religiunea preotă (!).

De referentu s'a aleș Romulă Ancașa, Ramna.

4. De referentu pentru critica temelor, — diser-
tulă 1881 în Bocșa s'a aleș înv. Petru Borcanu —

La 7 ore séra ședința se încheia, hotărindu-se adunăre adunăre într-o a două ședință pre mână di-

A două ședință s'a deschisă la timpul hotărât continuu tractându-se temele din istoria na-

țională acelor de față,

inv. St. Albu a tractată despre carbunele de

ținut, Antoniu Sabinu, Colnicu, despre Grafitul în

în ca tipă de elaborare, cari apoștă desbatutu-

ri. S'a hotărât a se face o reprezentăuie la:

Consistoriu din Caransebeșu, ca acesta

acestea revină la organele politice pentru solvirea re-

prezentă a salarioru învățătorescă, precum și pentru

potoli agitațiunile preotilor parochi cari tindu-

n se adora salariele învățătorilor, despre ce învăță-

torii și Ancașa dovedescu cu casuri concrete.

Adunarea a două a despărțământului s'a ho-

cștește și nu se mai ține.

I. S.

Ordinaținnea Episcopescă

spre Martie 1859 Nr. 1001 ex 1858 către toți Pro-

otocii Eparchiei, relativ la calificatiunea elevilor de

teologie dela institutul teologicu din Aradu.

trebuie la scolălul c. r. Ministeriu alu cultulu și învăță-

ulu învățănd privința la planul scolelor clericale,

ei următoare atot prea finală resoluție din 17. Decembrie

aici aprobată, precum și la acea împrejurare, că

într români de biserică răsăritenă, cultura

lățită, — de bine aștău cu decretul din

1858 Nr. 18240/304 a rândui ca înce-

la anul scolasticu 1859/60 în scola clericală

de rând numai așa felu de tineri să se pri-

cu cu bunu spori vor fi sevărsită optă clase

edade; iară înțătă dōră va fi de lipsă, ca unii

cu mai puțină pregătire să se primescă: în-

ță pentru unii ca aceia să se céră dispensare

în alătul ministeriu.

în observarea și ducerea în sfîrșită a acestei

dispoziții, ameșurată sus provocatului decretu

ptului înaltele c. r. secțiuni locuitorre Oră-

știu 5. Decembrie 1858 Nr. 18342 rândimur ur-

1. Toti aceia tineri, cari dorescă a fi primiți pe anul scolasticu 1859/60 în scola clericală, trebuie să așterne aicia la Episcopie rugămintele sale până pe sfîrșitul lunii lui Iulie a. c. calend. vechi fie a- ceia tineri cu optă clase gimnasiale, sau cu mai puține pregătiri. — Dela 1. Augustu în nainte nici o rugare nu se va primi pentru intrarea în scola clericală pe anul viitoru scolasticu.

2. Tinerii cei cu optă clase gimnasiale, la rugă- mintele sale trebuie se alătureze: carte, de botez, testimoniile scolastice pe amândouă semestrele anului din urmă, și alte adeverințe despre purtare, dacă cineva după sevărsirea gimnasiului ar fi petrecută mai indelungată timpă în vre-o slujbă sau pe lângă părintii sei acasă. Iară:

3. Tinerii cel fără de optă clase gimnasiale la rugămintele sale trebuie să fie: carte de botez, testimoniile pe amândouă semestrele din scola cea, mai finală, carea o au sevărsită; mai departe trebuință adeverință despre slujba, carea dōră o au purtată, sau despre deprinderea, ce o au avută, precum: că dōră careva au purtată slujbă învățătorescă, sau pe lângă vre-ună parochu ori protopresbiteru sau deprinsu practicește în slujbele bisericescă; în sfîrșită trebuie se mai alăture, și atestatul respectivului parochu prin protopresbiteru întărită, despre purtarea morală a recurentului.

4. Precum rugămintea fiesce-cărnuă, așa și tot felul de atestate trebuie să fie provădute cu timbru ameșurată.

5. Tinerii pre cari Episcopia îi va afia nepotrivită pentru scola clericală, în dilele cele dintău lui Augustu vor primi îndreptă rugămintele sale cu îndorsată.

6. Recursurile tinerilor, cari și fără de optă clase se vor afia potrivită pentru scola clericală se vor așterne de aicea la înaltul r. c. ministeriu alu cultului și învățăturei; iară resoluția, ce de acolo va urma, timpuriu se va face cunoscută respectivilor recurenți.

7. Dintre recurenți cei fără optă clase mai aleșu aceia potă aștepta sprijinire pentru primirea în scola clericală: cari vor putea arăta trebuință de a se pregăti pre vre-o parochie anumită, și cari berem cele patru clase ale gimnasiului micu le-a sevărsită.

8. Rândul acesta alu primirei în scola clericală se va observa și într'alii anii viitori, până când dōră prin altă rânduială nu se va strămuta.

Bine încuviințenia Ta esci însărcinătu, ca acesta rânduială spre scire, și îndreptare primindu-o, de odată submanuare preotim spre descriere în protocolul circularielo, și spre vestire în biserică să o faci cunoscută, cu aceia adaugere: că fiesce-care preotu e îndetorată a arăta acesta rânduială, dacă cineva ar pofti se o cunoască mai de aproape din protocolul circularielor.

D i v e r s e .

* Instalarea tip-litografiei la Archiepiscopia Bucovinei. Cetim în Candela din Cernențu: Lipsa de tipografă propria, mai cu sămă pentru scopurile oficiale și literarice bisericescă, cătă și de litografă de icone după ritul ort.-orient. pentru poporul Eparchiei, și pentru scole, findu reynosută și simțită în-de obște, înaltă P. S. păr. Archiepiscopu și Mitropolitul învită în 10/22. Febr. a. c. Clerul din capitală și căți va din Păstorii de suflete dela teră,

adunați aice la petrecerea, arangiată de junimea academică română, și spunându-le avantajele pentru cultură, cările le ar mijlochi o tipă și litografie proprie, eră pre lângă acesta atingându și cîrda cea fină, cumcă ar fi îndegetat, ca Clerul actual — dela Mitropolit până la celu mai tînăr Vicarul parochial și Noviții monachal — prin oferte de bunăvoie să se facă fundatorului unui stabiliment tipă și litografic, toti cățăi așa fost adunați, în număr de 48 preoți întimpinându eu bucuria propunerea și urmăndu pe locu exemplul Archipăstorului, subscrise în aceeași zi suma de 4280 fl. v. a. Înaltul P. S. Pă. Archiepiscop și Mitropolit, ale căruia cuvinte afă totu-de-a-una răsunetă în Clerul său, încuragiindu de imbrațisarea acesta atât de călduroasă a ideei Sale, se mai adresă în cauza acesta în 13/25. Februarie a. c. Nr. 12 cu unu apelă înformativ către totu Clerul săcular și regular din Eparchie. Nimeni nu întârziat a responde în mod fără demnă, încât, sosindu în timp scurt dela Protopresbiteri și Mănăstiri liste de oferte, se potu constata cu mare bucurie, că ofertele subsemnate ajungă suma de 16.000 fl. v. a. Fiindu astfelii ascurată întreprinderea acesta, s'a cumpărat dela tipograful W. Kerekjarto și Firma de fabrică Rust & Compagnie, cu prețul de 10.000 fl. o tipografie nouă, cu două mașine de tescu, cu literet completă pentru limba română, slavă și germană, cu totu mobiliariul trebuinciosu și unu depositu corăspundătoru de harti. Pe temeiul contractului respectiv, primindu-se etablismentul acesta în posesiune, s'a înstărată în localitățile disponibile ale reședinței archiepiscopale, și după ce din partea înaltei Direcțorii c. r. a. terei, cu decretul din 5. Mai a. c. Nr. 4608, se acordă concesiunea legală pentru deschiderea acestei tipă și litografie, s'e începută lucrul de tipariu, eră confecționarea iconelor colorate va urma ceva mai târziu. Dându-se concesiunea amentată pe numele Înaltei P. S. părintelui Archiepiscop și Mitropolit, etablismentul funcționeză de ocam-dată sub numirea de „Tipografia archiepiscopală”; însă după arangierea afacerii întrătote detajurile, se va compune, în întălegere cu fundatorii, unu uricu fundațional și unu reglămînt detăiatu, stabilindu-se împreună și Firma definitivă a acestei tipă și litografie.

* „Papismul și starea actuală a bisericiei ortodoxe în Regatul României” este titlul interesantului memorie, compus și cetiș de P. S. Episcop Melchizedec în sesiunea de primavera a săntului sinod. Având onoreea dă primi și noi acăstă importantă lucrare a eruditului Episcop alu bisericei ortodoxe române, vom căuta ca se o publicăm, dacă ne va fi posibil în totă extensiunea, iar de nu, vom da unu reasumat detăiatu despre cuprinsul ei.

* Gimnasiul din Blașu amenintă. „Gazeta Transilvaniei” primește scirea că a treia zi de Rusaliu a venită în Blașu din chiar senină doi comisari ministeriali de la Pesta, acompaniați de 7 înșii de la tribunalul din Alba-Iulia, spre a face o cercetare în gimnasiul de acolo, avându prepusu pe studentii, că densii ar fi mutat în năpte de 3 Maiu pe tră comeorativă de pe câmpul libertății la unu locu mai sigur de apă și ar fi arborat pe ea unu standard național și altul pe sulul [catargul] celu mare de la gimnastică. Trei dile a durată cercetarea, fără a se pute constata nimicu contra studentilor. Unu scolaru de clasa IV a mărturisită, că elu a înfipăt unu stegu pe sulu și că acăsta a făcutu și la Clușu

mai de multeori. Comisarii s'a purtată fără brăzi și la esamenul de gimnastică și au exprimat mirare că n'audu vorbindu-se unguresce. Ni se asigură ei ar fi dispusu, ca să se termine esamenele, testimoniale se nu se libereze scolarilor, până nu va sosi resoluționea ministrului, adaugând că guvernul pote fi și închis. Purtarea comisarilor a vocată mare indignare. Așteptăm cu nerabdare căpătăm unu raportu detailat despre cele întâmpinări.

* Căsătorie. Ioanu Cimponeriu clericu ab-

cancelistu la consistoriu aradanu și-a serbat nunia cu Ecaterina fica Dlu Alesandru Bonciu Monostiru în ziua de 12/24 Iunie.

* Societatea din Aradu. „Progresul”

ranja la 29 Iunie st. v. (ziua de Sân-Petru) trecere de vară în păduri orașului, împreună o piesă teatrală „Nunta tărănească și Ciobanul Ardéi.” Venitul curat este destinată pentru rarea scolarilor săraci de la școalele elementare și fesiuale din Aradu.

* Necrolog. Sâmbătă la 2 ore dimineață la

Iunie a. c. a reposat în Domnul bunul, cucer

și zelosul nostru preotu Melețiu Miculescu pe

Secusigiul în etate de 65 de ani servind cu

mare scumpătate biserică 41 de ani, acesta era

otu bine cunoscut de stabilu la tot ce e folosit

tinismclu și națiunei, și e unul din cei care

ratu la înființarea Metropoliei noastre de astăzi.

rom. ce dintre cei bătrâni ce până astăzi

viață li e bine cunoscutu, a iubită turma sa

semenea și densii l'a iubită și onorată până în

tul vietii, dar și la înmormântare a fost recu

tori su fapte cu toate necesariile ce se cuvine

lui; — perderea dinsulu o deplină văduva și

tele preotu în Budapesta, fi Virgil și Romulus

și nepotul Iulius, în fine toți creștinii bătrâni

locitorii Secusigiului; la înmormântare a

preotă dar îmbracăti 9, și 5 învățători,

reposeau în remâne neuitată multu timp

sufletul cu dreptii, terîna ușoară și memorie

cuvîntată în etern. (Coresp.).

Concurse.

138.

Stipendie din fundaționea lui Gozsdă

Prin acăsta se scrie concursu pentru stipendiu din fundaționea lui Gozsdă de 500 fl. de graduație unu stipendiu de 400 eveniment de 300. 200 sau de 100 fl. cu observare, preferință concurenților pentru șciințele tehnice montanistice.

Concurenții așa de a-și adresa petiții străbate, cu testimoanile școl. cartea de boză atestată de paupertate până la 10 August st.

către Cancelaria fundaționei lui Gozsdă, Buc

Király-utcza 13. Însenmând în petițione

voiesc concurențul se studieze, și ultima pozi

are se i-se comunică rezultatul petiționei.

Totodată, sunt avisați și stipendiati

nei lui Gozsdă de a-și substerne până la 10

noi 1883 documintele despre rezultatul

în a. 1882/3 la representanța fundaționei lui

Budapesta Király-utcza 13, pentru că la di

să vor lipsi de stipendiul avută

Budapesta 24 Iunie 1883.

Comitetul adm. alu representanței fundaționei lui

La Nr. de față alăturăm unu suplementu

Suplement la „BISERICA și SCOLA.” Nr. 25. Anul VII. — 1883.

Se scrie concursu pentru vacanta parochia de III clasă din comuna rom. gr. or. Abramul-superior, cu filiale Chiribisă și Cobană, în protopresbiteratul Lunca, cotelu Bihor, sistemată cu dotație de 548 fl. 80 cr. v. a. la aprobarea Veneratului Consistoriu parochial gr. or. Oradău dto 29 Maiu a. c. Nr. 313 E. cu terminul de alegera pe 17/29 Iuliu 1883.

Aspiranții la această parochie sunt avisati reursele loru adjuseate conform stat. org. și Regulamentului pentru parochii adresate comitetului parochial din Abramul sup. ale substerne M. On. D. Ioan Lazău parochu comisariu Consistorialu per Margitta p. u. Széplak în Szoldobagy, până la 16/28 Iuliu căci cele mai târziu intrate nu se vor considera, iară până la alegera, în vr'o Duminecă ori serbatore se prezinta în sănta biserică din parochia matre pre a-și arăta desteritatea în cântări și tipicu.

Abramul-sup. la 8 Iuniu 1883.

Comitetul parochialu.

In contelegere cu mine: Ioanu Lazău, m. p. parochu comisariu Consistorialu.

Nr. 66.

Pentru ocuparea postului învățătorescă dela scola conf. gr. or. rom. din comuna Curiu, protopresbiteratul Vilagoșului se scrie concursu cu terminu până la 24 Iuliu 1883 st. v. în care di se va tinea și alegera.

Emolumintele sunt: în bani gata 252 fl. 27 jugere de pământu arătoriu comasatu, 41 de metri cubici leme de focu, din care se va încăldi și scola, 24 fl. pentru servitoriu scolei, 5 fl. pentru participare la conferință, cortelu liberu cu grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest postu sunt avisati, reursele loru instruite în sensul stat. org. bis. ale adressa inspectorelui cercualu Georgiu Popoviciu în Némes per Gyorok.

În fine se recere ca aspiranții până la timpul alegeriei să se prezinte în careva Duminecă ori serbatore la sănta biserică din respectiva comună, spre arăta desteritatea în cantu și tipicu.

Cuvinu la 12 Iuniu 1883.

In numele Comitetului parochialu.

Teodosiu Moțu, m. p.
presed. com.

Scirea mea: Georgiu Popoviciu, m. p. protopresbiteru insp. de scole.

Concursu pentru suplinirea postului învățătorescă în modu definitiv, dela scola gr. or. română din Cianadul-Serbescu, cotelu Torontalu prin aceasta scrie concursu cu terminu de alegera pe 20 Iuliu st. v. a. Emolumintele impreunate cu acest post învățătorescă sunt următoarele: 1) Salariu fix 266 fl. 2) 50 metri și 30 Hect. de grâu cl. II-a 3) pentru leme sină învățătoriului 20 fl. v. a. 4) paușalu scriptură 6 fl. v. a. 5) 2 jugere pământu arătoriu și grădină estr. de 400 fl. 6) Pentru trăsuri și la conferințele învățătorescă comitetului parochial se va îngriji 7) Dela îngropaciană mari unde fi poftită 50 cr. dacă însă prohodul se va tinea în biserică 1 fl. v. a. dela îngropaciană mici 20 cr. locuință liberă cu 2 chilii.

Dela recurenți se cere se producă testimoniu preparandialu și de cunoscătire pentru stațione de frunte sau de I clasă. Numai în lipsa acestora, se vor lúa în considerație suplicele recurenților fără testimoniu de cunoscătire numai pre lângă celu preparandialu, dară totu de I clasă; cu acestea având lângă recursu se alăture și celelalte documente preserise în „statut. org.” și ale adresa comitetului parochialu, să le trimită M. O. Domnū inspectoru școlar T. Popoviciu în Sajtény (Csanád-megye) până la diua alegerei. Ceil ce vor poședa căt mai multă cunoștință limbei magiare sau germane vor fi preferiți.

Dela acei recurenți cari nu sunt cunoscuți în persoană poporului, se poftesc, până la diua alegerei, a se prezenta în S. biserică din locu spre a-și arăta desteritatea în tipicu și cântările bisericesci.

Sig. Cianadul-Serbescu, 22 Maiu 1883.

Vasiliu Stancu, m. p. Laza Nicolau, m. p.
notariu comit. par. presed. comit. par.

In contelegere cu mine: Teodoru Popoviciu, m. p. insp. școl.

Se scrie concursu pe staționea învățătorescă gr. or. din Ciacova, protopopiatul Timișori cu terminu până în 10 Iuliu st. v. a. c. Salariul anualu 500 fl. pentru leme 50 fl. din care are a se încăldi și scola, 2 1/2 jugere pământu de semănătă și cuartiru liberu.

Recurenții aș se producă testimoniu despre absolvirea preparandiei, cunoscătire și atestatul de moralitate pre lângă limba maternă se scie unguresce și nemțesce a propune, vor fi preferiți cei ce sciu nota de cântare, fnainte de alegerere aș să se prezente în vre-o Duminecă în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipicu. Recursele adresate comitetului școlasticu către președintele Ilie Ioanoviciu.

Ciacova 8 Iuniu 1883.

Comitetul parochialu.
In contelegere cu Dlu Dimitriu Dolga, m. p. insp. de școle

Se scrie concursu pentru ocuparea postului de suplinire învățătorescă pre lângă neputinciosul învățătoriu Iacobu Iana, din comuna Slatina, afătore în diecesa Caransebeșului, protopresbiteratul Bisericei-albe, comitatul Carașu-Severinu, amesuratul părintesci ordinaționu Consist. dto 4 Maiu 1882 Nr. 282 scol. cu terminu până în 6/18 Augustu a. c. în carea di va fi și alegera suplinitelui.

Salariul învățătorescă este: a) în bani gata 316 fl.; alegendul suplinte va capăta 2/3 și 1/3 va rămâne neputinciosul învățătoriu căt va trăi, pre lângă 2/3 de salariu mai are suplinate încă 10 fl. paușalu conferinționale, 4 orgi de leme pentru încăldirea scolei, cuartiru liberu cu grădină de legumi și 1/2 jugeru grădină estravilană.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisati și trimită reursele loru bine instruite conform stat. org. bis. regulamentului pentru învățători Prea On. Domnū protopresbiteru Iosifu Popoviciu, în Iamă până în 1 Augustu 1883 că cele mai târziu nu se vor lúa în considerare.

Comitetul parochialu.

In contelegere cu protopresbiterul tractualu.

Conform ordinaționei Ven. Consist. diecesanu alu Caransebeșului din 17 Martie a. c. Nr. 83 S. se scrie concursu pentru ocuparea postului de învățătoriu la scola confesională gr. or. rom. din comuna Jurjova, în protopresb. Oraviței, cu terminul de concurred inclusiv 30 Iulie, când în 31 Iulie a. c. va fi alegera.

Emolumintele împreunate cu acest postă sunt :
1) Salariu anuală în bani gata 300 fl. v. a. 2) Cuar-

tiru liberu cu două începerī și o grădină de $\frac{1}{2}$ jugeru intravilană. NB Scăola mai poșede 2 jugere pămîntu estravilanu, carele se va esarenda în fiecare anu, spre a se face completu salariul de sus.

Doritorii, cari voescu a ocupa acest postă, au a-si trimite suplicele de concursu P. O. D. protopresb. și inspectoru școlarū district. Andrei Ghidu în Oravița-mont. adresate comitetului parochialu și provăduite cu următoarele documinte : 1. Atestatū de botezū. 2. Studiele absolvate 3. Testimoniū de cuaificatiune. 4. Pre lăngă limba maternă cunoscerea limbei germane și ceva unguresce 5. Ocupatiunea loru de până acum și conduită.

Jurjova în 7 Iunie 1883.

Comitetul parochialu.

In conțelegere cu protopresbiterul tractualu.

Obs. Condițiunea de a se prezenta concurenții în vre-o Duminecă în comună, nu are valoare, în urma ordinării resp. decisului consistorialu din 17 Martie a. e. Nr. 46 S. Comuna altcum va fi îndatorată de alta parte a plăti banii conferințelor învățătoresci și a scripturisticei, conform otârîrîlor consistoriali sustatôre.

Andrei Ghidu, m. p.

protopresb.

Concursu se deschide pentru unu stipendiu de 120 fl. v. a. din fondațiunea Gavrilu Fauru de Teiușu.

Recurenții au se asternă recoursele loru până în 10. Augustu st. vechiū a. c. la Consistoriul din Oradea-mare instruitu en adeverințe că sunt români gr. or. seraci, și cu testimoniū de pre anulă școl. Recurențu cumică sunt diligențu intru învățaturile ramulu și si alesu. Se vor preferi descendenții de linia bărbațescă din numita familiă Fauru, apoi descendenții din linia femeescă.

Aradu, în 20. Maiu 1883.

Ioanu Mețianu, m. p.

Episcopul Aradului.

Se scrie concursu pe stațiunea învățătorescă vacanță de clasa II dela școală de băieți din opidul B. Comloșu, cu terminul alegerei pe 17/29. Iuliu a. c.

Emolumintele annuale sunt : în bani 500 fl. v. a. 2 jugere catastrale pămîntu arătoriu de clasa primă, 6 orgi pae din care are a-se încăldi și școală ; 400 \square° grădină intravilană pentru legumi ; — dela înmormîntare unde va fi chiematu 64 cr. v. a., pentru nobilisarea (ocularea) pomilor din grădina de pom 20 fl. cortelu cu două chiliu, cămară, podrumu și podu. Acăstă stațiune învățătorescă fiind de clasa primă dela recurenții se recere se poșde cuaificatiune eminență. — Doritorii de a recurge la acăstă stațiune sunt avisați a-si instrui recoursele conformu prescriselor diu statutului organicu și a-le substerne inspectoarul cercualu de școle Paul Tempea în Nagy-Torák cottul Torontal, — precum și a se înfațișa până la alegere în atare Duminecă sau serbatore în fața locului spre a-si arăta desteritatea în cântare și tipicu.

B. Comloșu la 22. Maiu 1883.

Comitetul parochialu.

In conțelegere cu mine : Paul Tempea, m. p. inspec. de școle.

Tipariul și editura tipografiei diecesane din Aradu.

În urmarea ordinăriilor Vener. Consistoriu eparchialu din 3/15. Maiu Nr. 1458 a. c. pentru în-deplinirea stațiunei învățătoresci din Pilu-mare, comit. Aradului, protosbit. Chișineul, se deschide concursu cu terminu de alegere pe Dumineca din 10. Iuliu st. v. a. c.

Emolumintele sunt : 500 fl. v. a. cortelu liberu cu grădină de legumi, dela înmormîntări mari 50 cr. iară dela cele mici câte 20 cr. v. a.

Dela recurenții preparandu sau teologu, se pot-tesce testimoniū cu cuaificatiune de frunte. Cei cu clase gimnasiale vor fi preferați. — Recursele, până în 7. Iuliu st. v. a. u. a. le substerne la D. protopopu și inspectore școlarū Petru Chirilescu în Chitighazi (Ketegyháza). — Voitorii de a dobândi acăstă stațiune până la timpul alegerei, în vre-o Duminecă sau se-bătore, vor ave de a-se prezenta la biserică din locu spre a-si arăta desteritatea în cântare și tipicu. — Alesul și va ocupa stațiunea, numai cu începutul anului școlasticu viitoru.

Dată în Pilu-mare la 7. Maiu 1883.

Comitetul parochialu.

In conțelegere cu mine : Petru Chirilescu, m. p. protopresbiteru și inspectore școlarū.

Concursu pentru parochia vacanță din comuna Conopu, protopresbiteratul Totvaradie cu termen de alegere pe 10/22. Iuliu 1883. care parochie e clasificată de a 3-a clasă.

Emolumintele sunt : $\frac{1}{2}$ sesiune pămîntu arătoriu care aduce venită curată de 87 fl. Biru dela 180 numere de case ună măsură cucerușu sfârmătu reputatū în suma 222 fl. Stolele îndatinate compusă în 108 fl. Suma 417 fl.

Doritorii de a dobândi acăstă parochia sunt poziți a-se prezenta până la diua de alegere în s. barică din Conopu pentru de a-si arăta desteritatea în cântare și predică.

Recursele adjustate conform statutului organizației sunt a-se trimite Reverendissimului Domnui Vasile Beleșu protopresbiteru în Totvaradia per Soborul Conopu, 29. Maiu st. v. 1883.

Comitetul parochialu.

In conțelegere cu mine : Vasile Beleșu, m. p. protopresb.

Licitatiune minuendă.

Comuna bis. rom. gr. or. din Lipova, voescu face de nouă acoperemēntul bisericei — și acest lucru este specificatū la 6474 fl. 40 cr. anume : lucrul darului, cu materialu 652 fl. 80 cr. lucrul lemnului cu materialu 2597 fl. 60 cr. lucrul tinicherii cu materialu 3124 fl. lucrul petrafului, cu materialu 100 fl. v. a.

Doritorii cari voescu a întreprinde acest lucru a-si trimite ofertele și resp. — sunt poftiți să licitează minuendă, ce se va ține în diua de Sf. Petru 29 Iunie a. c. st. v. provăduți cu vadiul de 10%. Planul și condițiunile se pot vedea în dilele la subscrișul presidentu alu comitetului.

Din ședința comitetului parochialu judecătorie Lipova la 13/25 Iunie 1883.

Ioanu Teranu, m. p. protopresb.

Redactoru respundetoriu : VASILIE MANGRA.